

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної роботи

**М. Б. Боднар
2024 р.**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

галуз знань: **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність: **012 Дошкільна освіта**

Освітньо-професійна програма: **Дошкільна освіта**

Кременець – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Моніторинг якості дошкільної освіти» для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Кременець, 2024 р. 25 с.

Розробник: Ірина Онищук, професор кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, доктор педагогічних наук, професор

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти
Протокол від 01 серпня 2024 року №1

Завідувач кафедри:

Тетяна ФАСОЛЬКО

1. Вступ

Проблема здійснення моніторингу якості дошкільної освіти на сьогодні є надзвичайно актуальною, оскільки саме моніторингові дослідження дають можливість цілісно відстежити реальний її стан. Але важливим є не просто моніторинг дошкільної освіти, а дослідження та прогнозування її поступового динамічного розвитку. Моніторинговий підхід (як сукупність прийомів, засобів спостереження за процесом функціонування та розвитку закладу дошкільної освіти з метою виявлення відповідності бажаному чи прогнозованому результату, а також фіксації визначених труднощів і відхилень у розвитку освітньої системи) дозволяє сформулювати інформаційне підґрунтя управління закладом дошкільної освіти. Моніторинг є не лише джерелом інформації в закладі дошкільної освіти, але й механізмом розвитку системи дошкільної освіти, що допомагає розкрити сутність і значення інноваційних підходів до управлінської діяльності, які поліпшують перебіг і результати освітнього процесу. Міждисциплінарні зв'язки: освітній менеджмент в дошкільній освіті, управління в системі дошкільної освіти.

Ключові слова: система дошкільної освіти, заклад дошкільної освіти, організація дошкільної освіти, моніторинг, аналіз, контроль.

1. Опис навчальної дисципліни

	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		д.ф.н.	з.ф.н.
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Курс:	
Змістових модулів – 2		2-й	1-й
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта	Семестр	
		1-й	1-ий
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4.	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	- год.
		Самостійна робота	
50 год.	68 год.		
Вид контролю: екзамен			

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 40% : 60%
для заочної форми навчання – 10% : 90%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою «Моніторинг якості дошкільної освіти» є теоретично обґрунтувати та впровадити в освітній процес закладів вищої освіти (ЗВО) засади та алгоритм здійснення моніторингу якості дошкільної освіти та визначити можливості практичної діяльності майбутніх керівних з процесів оцінювання в освітній галузі і застосування практичних навичок у професійно-педагогічній діяльності. Основним результатом даного курсу є формування у студентів контрольної-оцінної компетенції, що ілюструє комплексний інтегративний спосіб реалізації можливостей педагога у сфері самостійної творчої навчально-пізнавальної діяльності.

Базуючись на досягненнях вітчизняної педагогічної та управлінської думки з цього питання, спецкурс передбачає ознайомлення фахівців з:

- теоретичними основами моніторингу якості дошкільної освіти;
- основними типами та видами моніторингу якості дошкільної освіти;
- особливостями алгоритму здійснення моніторингу якості дошкільної освіти;
- загальними вимогами до моніторингу;
- формами, методами та принципами державного контролю в управлінні діяльністю закладів дошкільної освіти.

Вивчення курсу «Моніторинг якості дошкільної освіти» спрямоване на формування компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної та початкової освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах фахової передвищої, вищої освіти, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (КЗ)	<p><i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-5. Здатність працювати в команді.</p> <p><i>Компетентності, визначені закладом вищої освіти</i></p> <p>КЗ-7. Навички міжособистісного спілкування та взаємодії.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p><i>Компетентності визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти</i></p> <p>КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій. КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід</p>

	<p>освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.</p> <p>КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.</p> <p>КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.</p> <p>КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.</p> <p>КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.</p>
--	---

Нормативний зміст підготовки здобувачів освіти сформульований у термінах програмних результатів навчання:

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПРН-5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН-7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН-10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН-11. Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПРН-12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Загальні основи моніторингу якості освіти

Тема 1. Якість освітнього процесу як загальна наукова проблема.

Поняття про якість. Якість освіти: поняття і підходи. Критерії якості освіти. Вимірювання якості. Відносність критеріїв оцінки якості освіти. Державний стандарт якості освіти. Поняття «якості дошкільної освіти». Критерії визначення якості освіти в закладі дошкільної освіти. Умови забезпечення якості сучасної дошкільної освіти.

Тема 2. Становлення та розвиток моніторингу якості освіти.

Моніторинг якості педагогічної освіти: теоретичний аспект. Загальні принципи та організаційні засади моніторингу як засобу управління якістю освіти на різних рівнях. Основні функції моніторингу. Типи моніторингу. Види освітнього моніторингу. Види педагогічного моніторингу.

Змістовий модуль 2. Моніторинг якості дошкільної освіти.

Тема 3. Контроль в системі якості освіти. Етапи становлення державного контролю за діяльністю закладів дошкільної освіти в Україні.

Організація контролю в закладі дошкільної освіти.. Модель вертикальної системи контролю в закладі дошкільної освіти. Умови організації контролю. Види контролю. Алгоритм організації контролю. Орієнтовне положення про посадовий контроль у закладі дошкільної освіти. Контроль і моніторинг. Контроль в системі якості освіти. Ведення документації щодо контролю в закладі дошкільної освіти.

Тема 4. Організації та проведення моніторингу в освітньому процесі.

Вплив моніторингу на якість освіти. Основні напрями моніторингу якості освіти. Об'єкти моніторингу якості освіти. Етапи організації та проведення моніторингу в освітньому процесі. Загальні вимоги до моніторингу. Взаємозалежність факторів моніторингового дослідження. Функції організаторів та учасників моніторингу.

Тема 5. Методи здійснення моніторингу в освітньому процесі.

Поняття методів здійснення внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі дошкільної освіти. Класифікація методів здійснення внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗДО (спостереження; вивчення і аналіз облаштування розвивального предметно-просторового середовища; вивчення і аналіз продуктів дитячої діяльності; вибіркові бесіди з дітьми, членами колективу, батьками або особами, які їх замінюють; вивчення і аналіз ділової документації, анкетування тощо).

Тема 6. Оцінка якості дошкільної освіти.

Теоретичні підходи до оцінки якості. Міжнародні стандарти оцінки якості. Особливості застосування теоретичних підходів в Україні. Роль батьків та громади в оцінці якості. Висновки та рекомендації щодо покращення якості освіти в закладі дошкільної освіти.

Тема 7. Етичні аспекти моніторингу якості дошкільної освіти.

Законодавчі та нормативні основи моніторингу. Принципи етичного моніторингу. Конфіденційність та захист персональних даних. Інформована згода учасників моніторингу. Об'єктивність та неупередженість оцінювання. Повага до прав та гідності дітей. Відповідальне використання результатів моніторингу.

Змістовий модуль 3. Державний контроль в закладі дошкільної освіти.

Тема 8. Державний контроль в управлінні діяльністю закладів дошкільної освіти.

Поняття «державного контролю». Етапи становлення та розвитку державного контролю в управлінні дошкільною освітою в Україні другої половини ХХ– початку ХХІ століття.

Тема 9. Форми державного контролю.

Порядок державної атестації дошкільних закладів. Інституційний аудит закладів освіти. Методи державного контролю в управлінні діяльністю ЗДО.

Тема 10. Алгоритм дій проведення державної атестації закладу дошкільної освіти.
 Принципи державного контролю. Положення про атестацію педагогічних працівників.
 Порядок державного інспектування закладів дошкільної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма навчання						заочна форма навчання						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	Інд.	С.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістови модуль 1. Загальні основи моніторингу якості дошкільної освіти													
Тема 1. Якість освітнього процесу як загальна наукова проблема.	9	2	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7	
Тема 2. Становлення та розвиток моніторингу якості освіти.	9	2	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7	
Разом за змістовим модулем 1	18	4	4	-	-	10	18	2	2	-	-	14	
Змістовий модуль 2. Моніторинг якості дошкільної освіти													
Тема 3. Контроль в системі якості освіти. Етапи становлення державного контролю за діяльністю закладів дошкільної освіти в Україні.	9	2	2	-	-	5	7,05	0,5	2			7	
Тема 4. Організації та проведення моніторингу в освітньому процесі.	9	2	2	-	-	5	9,5	0,5				7	
Тема 5. Методи здійснення моніторингу та забезпечення якості освіти у ЗДО.	9	2	2	-	-	5	8,5	0,5	1			7	
Тема 6. Оцінка якості дошкільної освіти.	9	2	2	-	-	5	8	1	2			7	
Тема 7. Етичні аспекти моніторингу якості дошкільної освіти	9	2	2	-	-	5	6,5	0,5	1			7	
Разом за змістовим модулем 3	45	10	10			15	44	3	6			35	
Змістовий модуль 3. Державний контроль в закладі дошкільної освіти													

Тема 8. Державний контроль в управлінні діяльністю закладів дошкільної освіти.	9	2	2	-	-	5	8,5	4	1	-	-	7
Тема 9. Форми державного контролю.	9	2	2	-	-	5	10		1	-	-	6
Тема 10. Алгоритм дій проведення державної атестації закладу дошкільної освіти.	9	2	2	-	-	5	9	1	2			6
Разом за змістовим модулем 3	27	6	6	-	-	15	26	5	6	-	-	15
Усього годин	90	20	20	-	-	50	90	10	12	-		68

6. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Якість освітнього процесу як загальна наукова проблема	2	1
2.	Становлення та розвиток моніторингу якості дошкільної освіти	2	1
3.	Організації та проведення моніторингу в освітньому процесі закладу дошкільної освіти	2	2
4.	Етапи організації та проведення моніторингу в освітньому процесі ЗДО	2	
5.	Методи здійснення моніторингу та забезпечення якості освіти у ЗДО.	2	1
6.	Оцінка якості дошкільної освіти.	2	1
7.	Забезпечення етичного аспекту моніторингу якості дошкільної освіти.	2	1
8.	Державний контроль в управлінні діяльністю закладів дошкільної освіти	2	1
9.	Форми державного контролю.	2	1
10.	Алгоритм дій проведення державної атестації закладу дошкільної освіти.	2	1
	Разом	20	12

Рекомендації до проведення семінарських занять

Мета семінарських занять – розширене інформування студентів щодо загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь набуття нової наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей, науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат, презентація тощо).

Семінарські заняття проходять у вигляді «Круглого столу», де студенти

проявляють самостійність та творчу активність, спрямовану на розширення та деталізацію знань, здобутих на лекціях, а також набувають вміння висловлювати особистісну точку зору та аргументувати її.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських та практичних заняттях:

Відмінно (А) – має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє різноманітні творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (В) – має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (С) – студент дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й оцінка «Добре (В)», але допускає неістотні, другорядні помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу.

Задовільно (Д) (задовільно; достатньо) – має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Задовільно (Е) (задовільно) - студент виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал не досить повно і допускає значні помилки; відчуває труднощі при виконанні практичних завдань; відповіді подані нелогічно.

Незадовільно (FХ) (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) – не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Скласти бібліографію до теми «Якість освітнього процесу як загальна наукова проблема» з використанням Інтернет ресурсів, е-ресурсів.	5	7
2.	Знайти в мережі Інтернет відео на одну із запропонованих тем «Процесуальний підхід в управлінні», «Керівник закладу	5	7

	дошкільної освіти», «Моніторинг: що і як?», «Якість дошкільної освіти як глибока проблема» або створити до даних тем навчальне відео, використовуючи довільне програмне забезпечення.		
3.	З посібників та фахових періодичних видань опрацювати статті про види контролю внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі дошкільної освіти.	5	7
4.	Опишіть вплив моніторингу на якість освіти.	5	7
5.	Провести аналіз методів моніторингу якості дошкільної освіти в Україні та закордоном.	5	7
6.	Скласти картотеку публікацій сучасних дослідників з теми: Роль батьків в моніторингу якості дошкільної освіти.	5	7
7.	Запропонуйте рекомендації щодо етичного моніторингу	5	7
8.	Сформувати 3 проблемні теми щодо організації державного контроль в закладі дошкільної освіти.	5	7
9.	Опишіть та проаналізуйте кожен з форм державного контроль в закладі дошкільної освіти.	5	6
10.	Описати алгоритм дій проведення державної атестації дошкільної освіти.	5	6
	Разом	50	68

Самостійна робота студента здійснюється згідно Положення про організацію самостійної роботи студентів в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка (https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/pol%20sam%20rob%20styd.pdf). Самостійна робота є важливою складовою підготовки кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів освітнього процесу, важливим чинником, що формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.

Мета самостійної роботи студентів – засвоїти в повному обсязі навчальну програму освітнього компонента «Моніторинг якості дошкільної освіти» і сформувати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність і вміти адаптуватися до навколишнього середовища.

Самостійна робота передбачає такі складові:

- самостійну роботу при підготовці до семінарських занять;
- аудиторну роботу під час семінарських занять;
- виконання самостійних робіт у формі підготовки рефератів з конкретних

проблем і усних доповідей;

- тестування.

Навчальний час, що відведений для самостійного вивчення дисципліни, регламентується навчальним планом. Зміст самостійної роботи студентів над конкретною дисципліною визначається її навчальною програмою, методичними матеріалами та вказівками викладача.

Самостійна робота студентів визначається системою навчально-методичних засобів:

- підручниками;
- конспектами лекцій, матеріалами практичних і семінарських занять;
- електронними навчально-методичними посібниками, що містяться в електронних програмах кафедри і бібліотеки;
- опорними конспектами викладачів;
- консультаціями викладачів.

Крім того, самостійна робота передбачає опрацювання:

- законодавчих та нормативних актів;
- матеріалів електронних видань.

Навчальний матеріал, що опрацьовується студентами самостійно, виноситься на підсумковий контроль.

Упродовж вивчення курсу багато уваги приділяється підвищенню самостійності мислення студентів, що здійснюється при проведенні аудиторних занять. Зокрема, практикується самостійна аудиторна робота, яка передбачає, що студенти беруть участь у складанні питань для самоконтролю, аналізі доповідей студентів, перевірці відповідей, рецензуванні результатів перевірок, виконанні тестових завдань тощо. Самостійність мислення студентів активізується також постановкою проблемних питань під час читання лекцій, проведення семінарських занять, обговорення результатів виконання самостійних завдань.

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з освітнього компонента – це вид позааудиторної індивідуально-дослідної роботи, що виконується в процесі вивчення програмового матеріалу і містить результати дослідницького пошуку та відображає рівень навчальної компетентності магістрів.

Мета ІНДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчальної дисципліни, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми освітнього компонента, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює весь зміст навчального курсу.

Теми ІНДЗ

1. Оцінювання властивостей якості освіти.
2. Державний стандарт дошкільної освіти.
3. Моніторинг якості педагогічної освіти: теоретичний аспект.

4. Етапи становлення моніторингу якості освіти.
5. Загальні принципи та організаційні засади моніторингу як засобу управління якістю освіти на різних рівнях.
6. Види освітнього моніторингу. Види педагогічного моніторингу.
7. Загальні вимоги до моніторингу. Інструментарій моніторингових досліджень.
8. Організація контролю в закладі дошкільної освіти.
9. Умови організації контролю. Види контролю.
10. Ведення документації щодо контролю в закладі дошкільної освіти.
11. Взаємозалежність факторів моніторингового дослідження.
12. Загальні вимоги до моніторингу якості освіти.
13. Порядок державного інспектування навчальних закладів.
14. Інституційний аудит, як основна форма державного контролю

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні індивідуальних завдань:

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного та творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1-3 бали – студент може поверхнево розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;

4-6 бали – студент може частково розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;

7-9 балів – студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

10-12 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

12-15 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал,

розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

16-18 балів – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

19-21 балів – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну;

22-24 балів – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; здатен творчо проявити себе в процесі навчально-пізнавальної діяльності, виклад матеріалу структурований та відповідно технічно оформлений.

26-28 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію;

29-30 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій чи друкованій формі; розвиває свої обдарування та нахили, здатен повною мірою проявити творчий потенціал.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти».

Студент може набрати за ІНДЗ – максимально 30 балів.

Орієнтовні підсумкові запитання:

- Алгоритм дій проведення державної атестації закладу дошкільної освіти.
2. Алгоритм організації контролю.
 3. Ведення документації щодо контролю в закладах дошкільної освіти.
 4. Взаємозалежність факторів моніторингового дослідження.
 5. Види контролю.
 6. Види освітнього моніторингу. Види педагогічного моніторингу
 7. Види моніторингових досліджень
 8. Державний стандарт якості освіти.
 9. Етапи організації та проведення моніторингу в освітньому процесі.
 10. Етапи становлення моніторингу якості освіти.
 11. Загальні вимоги до моніторингу.
 12. Загальні вимоги до моніторингу. Інструментарій моніторингових досліджень .
 13. Загальні принципи та організаційні засади моніторингу як засобу управління якістю освіти на різних рівнях
 14. Критерії визначення якості освіти в закладах дошкільної освіти.
 15. Вимірювання якості. Відносність критеріїв оцінки якості освіти.
 16. Концептуальні засади моніторингу якості освіти
 17. Модель вертикальної системи контролю в закладах дошкільної освіти.
 18. Моніторинг якості педагогічної освіти: теоретичний аспект.
 19. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в закладі дошкільної освіти.
 20. Об'єкти моніторингу якості освіти.
 21. Організація контролю в закладах дошкільної освіти.
 22. Організація та строки проведення атестації
 23. Орієнтовне положення про посадовий контроль у закладах дошкільної освіти.
 24. Організаційно-методичні засади побудови системи моніторингу якості освіти на регіональному рівні.
 25. Основні напрями моніторингу якості освіти.
 26. Основні функції моніторингу 27. Оцінювання властивостей якості освіти
 28. Положення про атестацію педагогічних працівників.
 29. Поняття про якість. Якість освіти: поняття і підходи. 30. Порядок державного інспектування навчальних закладів.
 31. Порядок державної атестації дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів.
 32. Розвиток управлінської компетентності керівника закладу дошкільної освіти.
 33. Інституційний аудит як комплексна зовнішня перевірка та оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти. 34. Інституційний аудит та державна атестація: порівняльний аспект.
 35. Умови організації контролю.
 36. Управлінська культура і компетентність керівника.
 37. Функції організаторів та учасників моніторингу.

9. Методи навчання

1. Методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (створення ситуації інтересу, пізнавальні ігри, навчальні дискусії, методи заохочення, висунення навчальних вимог);

2. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності (лекція, розповідь, пояснення, інструктаж, демонстрування, спостереження за діяльністю директорів ЗДО, робота з підручником, виконання вправ, дослідницькі завдання).

10. Методи контролю

Поточне тестування, усне і письмове опитування, ділові ігри, колоквиум, підсумкове тестування, екзамен.

. Розподіл балів, які отримують студенти Шкала оцінювання: національна та ECTS

Модуль I										Модуль II	Всього балів	
ЗМ I				ЗМ II						Підсумкове тестування		ІНДЗ
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	30	100

Відповідність національної шкали оцінювання академічної успішності шкалі ЄКТС

«А» (за шкалою ЄКТС) відмінно (за національною шкалою) – 90-100 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти виявляє глибокі, міцні і системні знання навчально-програмового матеріалу;
- воодіє теоретичними основами дослідження проблеми;
- демонструє вміння самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові акти, явища ідеї;
- виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів роз'яснення практичних завдань;

«В» добре (за шкалою ЄКТС) добре (за національною шкалою) – 82-89 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти виявляє повні, ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу;
- демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки;
- вільно застосовувати матеріал у власній аргументації;
- при виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки;
- відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить несуттєві

неточності.

«С» (за шкалою ЄКТС) добре (за національною шкалою) – 75-81 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач виявляє ґрунтовані знання навчально-програмового матеріалу, але вони носять, в основному репродуктивний характер;
- демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки на основі отриманих знань;
- при виконанні практичних завдань допускає окремі помилки;
- відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

«Д» (за шкалою ЄКТС) задовільно (за національною шкалою) – 67-74 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте спостерігається їх недостатня глибина та осмисленість;
- виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити певні, але неконкретні і неточні висновки.

«Е» (за шкалою ЄКТС) задовільно (за національною шкалою) – 60-66 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте допускає неточності у їх розумінні;
- допускає порушення логічності та послідовності, викладу матеріалу;
- не вміє пов'язувати теоретичні положення з практикою.

«FX» (за шкалою ЄКТС) незадовільно (з можливістю повторного складання) – 35-59 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу;
- має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення;
- виявляє елементарні знання фактичного матеріалу;
- відсутні уміння і навички в роботі з джерелами інформації.

«F» (за шкалою ЄКТС) незадовільно з обов'язковим повторним курсом – 0- 34 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- не відтворює значну частину навчального матеріалу;
- не вміє викладати матеріал;
- не має уявлення про об'єкт вивчення;
- не володіє вмінням розв'язувати практичні завдання.

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» (відмінно) (90-100): здобувач освіти виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмового матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення

навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користуватися широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчого застосовує професійного вміння і навички; вміє пов'язувати теорію практикою; володіє культурою викладу інформації, мова здобувача освіти грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82-89): здобувач освіти виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати з обраною професією та робити висновків; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь здобувача в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконання практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» (добре) (75-81): здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, про те його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє розв'язувати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє культуру викладу знань.

Оцінка «Д» «3» (задовільно) (67-74): здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка «Е» «3» задовільно (60-66): здобувач освіти має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка «ГХ» «2» (незадовільно) (35-59) (з можливістю повторного складання): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка «F» «2» (незадовільно) (0-34) (з обов'язковим повторним курсом): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або

зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Матеріали візуального супроводження лекцій.
3. Мультимедійне забезпечення.
4. Посібники (в тому числі і електронні), статті з фахових журналів.
5. Робоча навчальна програма.
6. Копії правової документації ЗДО (статути, річні плани, накази, розпорядження, графіки роботи, кошториси, штатні розписи).

13. Рекомендована література

Базова

1. Гриневич Л., Андрушина О. Моніторинг якості освіти: Вітчизняний і зарубіжний досвід: анотований бібліограф. показчик. К.: Київськ. ун-т. ім. Б. Грінченка, 2011. 92 с.
2. Дідковська Л. Г., Гордієнко П. Г. Менеджмент: навч. посібник. К.: Алерта, КНТ, 2007. 516 с.
3. Керівництво дошкільним навчальним закладом: інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові закладу дошкільної освіти /

упор. Н. Майор, Ю. Малинюк, М. Марусинець, О. Тимофєєва. Тернопіль: Мандрівець, 2006. 168 с.

4. Книга керівника закладу дошкільної освіти: довідково-методичне видання / упоряд. О. А. Копейкіна, Л. В. Гураш. Х., 2006.

5. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту: підручник. К.: Академвидав, 2003. 416 с.

6. Листи МОН України з питань дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa?params=&type=npa&key=&from=&to=&num=&category=10&tag=doshkilna-osvita>.

7. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. 2-е вид., випр. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.

8. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.

9. Менеджмент: підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький та ін. 2-ге вид. К.: Кондор, 2012. 758 с.

10. Менеджмент: навчальний посібник / за ред. С. І. Михайлова. 3-є вид., стереотип. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 536 с.

11. Настільна книга керівника закладу дошкільної освіти. Частина 1 / упор.: Курочка Н. М., Омельяненко Н. В. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 248 с.

12. Освітній менеджмент: навч. посіб. / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. К.: Шкільний світ, 2003. 400 с.

13. Про дошкільну освіту: Закон України від 01.01.2021 № 2628-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.

14. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

15. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 28 вересня 2021 року №620-21.

16. Романюк І. Аналіз, планування, контроль як функція управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 280 с.

17. Рудінська О. В., Яроміч С. А., Молоткова І. О. Менеджмент: підручник. К.: Ніка-Центр, 2012. 336 с.

18. Черниш А. П. Менеджмент освіти: навчальний посібник. К.: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. 55с.

Додаткова

1. Адізес І. Від застою до зростання. Як розкрити і розвинути в собі потенціал бізнес-лідера: бізнес-книга / переклад Чедія А. В. К.: Іванов і Фербер, 2015. 144 с.

2. Азбука керівника. *Дитячий садок. Управління*. 2008. №1. С. 25–26.

3. Алексеєнко К. Оптимізуємо роботу з документами – переходимо в онлайн. *Практичний психолог: дитячий садок*. 2016. №5. С.25–29.

4. Альшевська Н. М. Нові форми здобуття дошкільної освіти. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. Спецвипуск. Вінниця-Київ, 2015. С.

5-10.

5. Афанасенко Т. Психолого-педагогічне проектування взаємодії: як організувати і реалізувати. *Палітра педагога*. 2016. №6. С.7–9.

6. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.21 р. №33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redakt_siyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

7. Безросова О. Освітня подія як засіб інтеграції освітнього простору. *Палітра педагога*. 2018. №4. С.6–10.

8. Безсонова О. Емоційні ситуації в роботі педагога: управління і методична служба. *Палітра педагога*. 2019. №5. С.12–13.

9. Безсонова О. Професійно-педагогічний континуум для фахового розвитку педагогів-початківців: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.4–16.

10. Безсонова О. Тайм-менеджмент для молодого педагога: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.35–36.

11. Безсонова О. Що спочатку – знання чи діяльність? або Діємо практично: методична робота. Як формувати навички сталого способу життя у дошкільників. Семінар-практикум для вихователів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. №1. С.49–53.

12. Безсонова О., Алексюк С. Що в цифровому кейсі вихователя. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2017. №9. С.42–46.

13. Безсонова О., Дудинець Л. Форми групової взаємодії дошкільників : методична робота. Майстер-клас «Формування готовності дошкільників до командної взаємодії». *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №2. С.21–29.

14. Безсорнова О. Створюємо сприятливий соціально-психологічний мікроклімат у колективі: тренінг вихователів. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2017. №12. С.16–21.

15. Блудова Л. Портрет сучасного керівника. *Дитячий садок. Управління*. 2007. №2. С. 13–17.

16. Бойко Н. Дистанційне навчання педагогів, або Віртуальний кабінет Google Classroom за 10 кроків: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №5. С.31–38.

17. Бондар Л. Супровід самоосвіти педагогів: уникаємо помилок. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2017. №11. С.12–20.

18. Бура О. QR-код – оптимізатор методичної роботи: комп'ютер з дитячому садку. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.37-39.

19. Буракова Ю. Аналізуємо педагогічний проєкт: готовий інструментарій : освітній процес. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №11. С.26–29.

20. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с. (http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/IAD.pdf)

21. Гавриш Н. Доля країни в руках маленьких громадян: сталий

розвиток з фаховим журналом: професійне вдосконалення. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.41–44.

22. Гавриш Н. Новий закон України «Про освіту». *Дошкільне виховання*. 2017. №11. С.2–6.

23. Гройсберг Б. 7 головних якостей гарного керівника. *Науково-популярний журнал «Harvard Business Review»*. URL: <http://hbr-russia.ru/karera/lichnye-kachestva-i-navyki/p13600/>

24. Делія О. Особистість керівника як чинник ефективного управління. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 11(2). С. 187-189.

25. Дідура Л. Кривенко О., Міняйло О. Магічні коди, або Ласкаво просимо на QR-квест: інформаційні технології. Методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №4. С.33–38.

26. Ділова документація. На допомогу завідувачам дошкільних навчальних закладів. *Дошкільне виховання*. 2002. №7. С. 25–26.

27. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент у системі освіти: навч. посіб. К.: МАУП-Київ, 1999. 399 с.

28. Довгушко О. Методична робота: міфи та реальність: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №11. С.21–25.

29. Дроб'язко О. Рецепти від шефа методисту-початківцю: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.17–20.

30. Друкер П., Макьярелло Ф., Джозеф А. Менеджмент; переклад з англ. М.: І. Д. Вільяме, 2010. 704 с.

31. Екєрс як інструмент оцінювання якості дошкільної освіти: досвід, виклики та особливості впровадження (<https://www.youtube.com/watch?v=mtDTE1ykgII>)

32. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К.: НАДУ, 2010. 820 с.

33. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

34. Іванченко О., Кучеренко С. Мотивація особистості в особливих умовах професійної діяльності. URL: http://ecopsy.com.ua/data/zbirki/2010_22/sb22_12.pdf

35. Ільченко Т. Грантрайтинг, або Як написати проєктну заявку на грант: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №12. С.4–8.

36. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти : додаток до листа МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249. *Дошкільне виховання*. 2018. №6. С.4–8. Вкладка.

37. Інструкція про ділову документацію в дошкільному навчальному закладі. *Дошкільне виховання*. 1998. №11–12. С.4–6.

38. Калинюк Є. Стимулюємо саморозвиток вихователя-методиста, або Електронний самоосвітній маршрут. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. №9. С.4–11.

39. Калуська Л. Нові підходи до методичної роботи в ДНЗ. *Дошкільне*

виховання. 2005. №11. С. 10–11.

40. Каплуновська О. Тьюторство – дієва форма методичного супроводу педагогів. *Дошкільне виховання*. 2016. №3. С.10–13.

41. Карамушка Л. Принцип гуманізації управління як один з провідних принципів освітнього менеджменту. *Освіта управління*. 2002. № 4. С. 41-60.

42. Квасецька Я. Заклад дошкільної освіти як єдиний розвивальний простір. *Дошкільне виховання*. 2017. №11. С.7–10.

43. Керівництво організацією: навч. посібник / упор. О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, І. С. Процик. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. 50 с.

44. Кирилів В. О., Грицюкова Ю. В. Стиль управління ЗДО та його вплив на творчий потенціал особистості вихователя. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Випуск 16. Т. 2. С. 160-162.

45. Кіндрат І. Як спланувати день за 5 хвилин, або Планування за принципом методичного конструктора: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №4. С.21–32.

46. Кіндрат М. Інтегроване навчання від теорії до практики : тренінг для педагогів. *Дошкільне виховання*. 2019. №9. С.18–19.

47. Кляпець О. Готові рішення – це добре чи погано?: професійне зростання. *Практичний психолог: дитячий садок*. 2020. №1. С.8–13.

48. Коваленко А. Квест у методичному кабінеті: методичний квест «Підготовка до Тижня безпеки дитини у квест-кімнаті». *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №2. С.48–51.

49. Коваленко О. Обов'язкова документація вихователя: яка і скільки. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2017. №9. С. 22–26.

50. Коваль С. Педагогічна ВікіСтудія – опануємо інновації: педагогічна майстерня «У фокусі – 3D-проекція». *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №11. С.30–33.

51. Коваль В. Сучасний вихователь-методист – стратег професійного розвитку педагогів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №8. С.4–9.

52. Кондратець І. Тімблдінг: як перетворити колектив на команду: творчий тімблдінг, інтелектуальний тімблдінг, спортивний тімблдінг. *Дошкільне виховання*. 2019. №11. С.7–11.

53. Кондратець І. Педагогічний плебейк. *Дошкільне виховання*. 2017. №2. С.20–24.

54. Кондратюк С. Нон-фікшн для дітей: що, як, для чого: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №12. С.19–23.

55. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

56. Корецька Л. В., Постельняк А. І., Ткаченко В. П. Сучасний керівник: шлях до майстерності й успіху: матеріали з досвіду роботи відділу освіти Петрівської райдержадміністрації та районного методичного кабінету. Кіровоград, 2014. 84 с.

57. Корнеєва О. Використання інтерактивних технологій у методичній

роботі. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. №6. С. 14–22.

58. Косенчук О. Г. Методологія оцінювання якості дошкільної освіти: реалії та перспективи. *Вісник післядипломної освіти*. Випуск 11(40). Серія «Педагогічні науки».

59. Крутій К. Концепція постійного контролю за якістю дошкільної освіти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. №3. С. 4–11.

60. Крутій К. Як віднайти «золоту середину» у вільній освітній діяльності дитини: запровадження китайської освітньої практики «Anji Play» у простір дошкільця України. *Дошкільнє виховання*. 2019. №8. С. 3–9.

61. Крутій К. Л. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільньому навчальному закладі: методичний аспект. Вид 2-ге. Запоріжжя : ТОВ "ЛПС" ЛТД, 2006. 127 с.

62. Литвин І. Взаємодія психологічної та методичної служб дошкільного закладу під час планування. *Практичний психолог: дитячий садок*. 2016. №5. С. 13–17.

63. Литвиненко І. Сучасний керівник – лідер згуртованої команди. *Дошкільнє виховання*. 2017. №5. С. 7–9.

64. Літвінова Н. PlatforM – сучасна форма методичної роботи з педагогами. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №4. С.12–20.

65. Мамонов Є. Як здолати «внутрішнього ворога»: професійне вдосконалення. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9 С.45–48.

66. Мандзій Л. Щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників: лист МОН України 4 листопада 2019 року № 1/683. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №12. С.26–32.

67. Методична робота в ДНЗ / упоряд. Л.А.Швайко. Х., 2007.

68. Методична робота в закладі дошкільної освіти (URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2182-metodichna-robota-v-zaklad-doshklno-osvti>)

69. Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців: нормативні документи. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №11. С.29-31.

70. Новгородська Ю. Правова компетентність як важлива складова управлінської діяльності майбутнього керівника закладу дошкільної освіти.

71. Організаційна та адміністративна робота керівника закладу дошкільної освіти / упор. Л.І.Ківшарь. 2-ге видання, доповнене. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 344 с.

72. Організація роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти: інструктивно-методичні рекомендації (додаток до листа МОН України від 14.02.2019 №1/11-1491). *Дошкільнє виховання*. 2019. №4. С.1–8. Вкладка.

73. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах : інструктивно-методичні рекомендації (додаток до листа МОН України від 02.09 2016 1/9-456). *Дошкільнє виховання*. 2016. №11. С.7–15.

74. Організація харчування дітей в ДНЗ. *Практика управління дошкільним закладом*. 2013. №2.

75. Остапенко Ю. Організація психологічного супроводу освітнього

процесу. Психодіагностика в діяльності практичного психолога. Про психолого-педагогічний консиліум. Психопрофілактика в діяльності практичного психолога : організаційно-методична робота. *Практичний психолог: дитячий садок*. 2019. №8. С.14–19.

76. Охорона праці в навчальному закладі. *Практика управління дошкільним закладом*. 2013. №5.

77. Панасюк Т. Затверджено новий Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів: документи з дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2016. №6. С.5.

78. Пехарева С. Моніторинг як функція управління освітнім процесом закладу дошкільної освіти. *Людинознавчі студії. Педагогіка*. 2013. Вип. 27. С. 139–152. (URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2013_27_13).

79. Пісоцька Л. До проблеми управління дошкільною освітою в регіоні. *Дошкільне виховання*. 2001. №12. С. 13–18.

80. Посадова інструкція директора закладу дошкільної освіти. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/1464-obovyazki-za-posadoyu-zavduvacha-doshklnogo-zakladu> .

81. Правила внутрішнього розпорядку навчального закладу. *Практика управління дошкільним закладом*. 2012. №10.

82. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: наказ МОН України від 08.06.2018 №609. *Дошкільне виховання*. 2018. №10. С.1–4. Вкладка.

83. Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти: наказ МОН України від 16 квітня 2018 р. №372. *Дошкільне виховання*. 2018. №6. С.1–3. Вкладка.

84. Примірний статут закладу дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2003. №7. С. 22–23, 26.

85. Притуляк Л. М. Мотивація дошкільного працівника як основа заохочення до самовдосконалення. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя*. Серія : Психолого-педагогічні науки. 2012. № 7. (URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2012_7_10)

86. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Психологія управління в організації: навч. посіб. Вінниця, 2012. 141 с.

87. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 року № 2628 – III. Законодавство про освіту: Київ: Парламентське видавництво, 2002. 159 с.

88. Про затвердження Інструкції про ділову документацію в дошкільних закладах. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0378-98>

89. Про затвердження Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів : наказ МОН України від 19 жовтня 2018 р. № 691. *Соціальний педагог*. 2019. №1, січень. С.11–15.

90. Про затвердження Примірного положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти: наказ МОН України від 16 квітня 2018 № 372.

Вихователь-методист дошкільного закладу. 2018. №5. С.62–65.

91. Про затвердження Типового статуту дошкільного виховного закладу. URL: <http://zakon.nau.ua/doc>

92. Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах: лист МОН України 25 липня 2016 року № 1/9-396. Інструктивно-методичні рекомендації. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. №8. С.52–57.

93. Проведення інвентаризації у дошкільному навчальному закладі. *Практика управління дошкільним закладом*. 2013. №9.

94. Романюк І. Педагогічна рада в ДНЗ. Тернопіль, 2008.

95. Романюк І. А. План роботи закладу дошкільної освіти: принципи, структура, зміст. Крок за кроком до реального плану ефективних дій: метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2019. 136 с.

96. Романюк І. Вивчаємо та плануємо шляхи розв'язання пріоритетних завдань дошкільного закладу. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. №5. С.31–35.

97. Романюк І. Діяльність науково-методичного центру: відповідальність, партнерство, відкритість інноваціям. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №8. С.10–30.

98. Романюк І. Формулюємо завдання на новий навчальний рік. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. №4. С.4–9.

99. Рудінська О. В., Яроміч С. А., Молоткова І. О. Менеджмент: підручник. К.: Ніка-Центр, 2002. 336 с.

100. Савінова Н. Система «5S»: смисл та правила застосування: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №1. С.51–54.

101. Савінова Н. Стратегія неформальної та інформальної освіти: як ефективно самовдосконалюватися: методична робота / Н. Савінова. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.21–26.

102. Саврук О. Ю. Стилї керівництва: сутність та характерні риси. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2009. №640: Проблеми економіки та управління. С. 387–393.

103. Савченко А. Професійний календар як інструмент тайм-менеджменту: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. №1. С.32–34.

104. Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 24 березня 2016 року № 234. *Палітра педагога*. 2016. №3. С.4–22.

105. Семиченко В. А. Соціально-психологічні чинники мотивації професійного вдосконалення особистості керівних кадрів освіти: монографія. К., 2002. 135 с.

106. Січкач І. Не потрібно заривати в землю талант управління. *Дитячий садок. Управління*. 2007. №2. С. 7–11.

107. Система контролю в новому навчальному році: як організувати. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2862-sistema-kontrolyu-v-novomu>

[navchalnomu-rots-yak-organzuvati](#) .

108. Складання річного плану роботи закладу дошкільної освіти: чек-лист. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2017. №5. С.64–67.
109. Сосновенко Н. Наступність дитячого садка і школи: налагоджуємо взаємодію. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2017. №3. С.4–7.
110. Стаєнна О. Методичні онлайн-ігри для педагогів: інновації. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №11. С.34–38.
111. Стаєнна О. Методичні шпаргалки на кожен день: методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. №1. С.35–39.
112. Терещенко І. Міське методичне об'єднання – навчаємо неформально : методична робота. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №9. С.31–34.
113. Тименко О. А. Контроль керівника ДНЗ за організацією харчування. *Практика управління закладом освіти*. 2006. №2. С.50–54.
114. Трудові відносини у навчальному закладі. *Практика управління закладом освіти*. 2008. №7. 112 с.
115. Укладаємо колективний договір. *Практика управління дошкільним закладом*. 2012. №11.
116. Федулова Л. І. Актуальні проблеми менеджменту в Україні. К.: Фенікс, 2005. 240 с.
117. Федчик В.А. Заохочення як прийом педагогічного впливу (URL: http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pedagogica/21841.doc.htm)
118. Шалда Н. Упровадження інновації: як відстежити результативність?: методична робота. *Дошкільне виховання*. 2019. №4. С.21–25.
119. Шаповал Н. Вітер змін, або Оновлення векторів у методичній роботі : нова модель методичної служби. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №4. С.4–11.
120. Штатний розпис закладу дошкільної освіти. *Практика управління дошкільним закладом*. 2012. № 6.
121. Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти: лист МОН України від 19 квітня 2018 №1/9-249. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. №5. С.66–71.
122. Щодо заходів безпеки у навчальних закладах: наказ МОН України від 06.01.2015 р. № 2. *Дошкільне виховання*. 2015. №2. С.27.
123. Щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти: лист МОН України 13 листопада 2018 року № 1/ 9-691. Офіційні документи. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. №12. С.44–50.
124. Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти : лист МОН України від 12 грудня 2019 року № 1/9-795. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. №1. С.42–48.
125. Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами та обрядами: Лист МОН України від 20.10.2016 1/9-561. *Дошкільне виховання*. 2016. №11. С.16.

126. Як відкрити приватний дитячий садок (URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/yak-vidkriti-privatnij-dityachij-sadok>).

127. Яремчук І. ІКТ в методичній роботі сучасного закладу дошкільної освіти. *Вихователь-методист дошкільного заходу*. 2016. №9. С.28–35.